

Pravna fakulteta
Univerza v Ljubljani

British Embassy
Ljubljana

**UNIVERZA V LJUBLJANI
PRAVNA FAKULTETA**

**Poljanski nasip 2, Ljubljana
Modra predavalnica**

**Magna Carta 1215:
Vzporednice in vplivi -
omejevanje samovolje nosilcev oblasti in
uveljavljanje svoboščin posameznika kot proces
Ob 800. obletnici angleške Magne Carte 1215**

Četrtek, 22. oktober 2015

Simpozij bo potekal v angleškem jeziku.

Organizacijski odbor:

Primož Gorkič

Aleš Novak

Katja Škrubej

Saša Zagorc

PROGRAM

9.00 **Registracija** (preddverje modre predavalnice)

10.00 **Pozdravni in uvodni nagovori**

Miha Juhart, dekan PF UL

Katja Škrubej, vodja organizacijskega odbora

Goran Klemenčič, minister za pravosodje RS

njena ekselenca Sophie Honey, britanska veleposlanica v Sloveniji

10.30 **Slavnostno predavanje**

John Hudson (St. Andrews/Ann Arbor)

Magna Carta in a European Context

Diskusija

11.30 **Odmor**

11.45 *Prvi del: Magna Carta 1215 in zgodovinske vzporednice*

Moderator: Katja Škrubej

11.45 Gernot Kocher (Gradec)

St. Georgenberg 1186 als Beginn der innerösterreichischen *leges fundamentales*

12.10 Andrej Nared (Ljubljana)

Carniolan Charters of Liberties

12.35 Diskusija

12.50 **Odmor za kosilo**

13.30 *2. del: Magna Carta – onkraj mita*

Moderator: Aleš Novak

13.30 Milos Vec (Dunaj)

Mythical Constitutionalism:

Magna Carta's Anniversary and the Historical Argument

14.00 Veronika Fikfak (Cambridge, VB)

Magna Carta in English Law Today

14.30 Diskusija

15.00 **3. del: Magna Carta za 21. stoletje?**

Moderatorja: Saša Zagorc in Primož Gorkič

15.00 Bojan Bugarič (Ljubljana)

Human Rights and Development:

A Critical Appraisal of New Human Rights "Revisionism"

15.30 Samo Bardutzky (Kent)

Today's Europe and its *Magnae Cartae*

16.00 Mojca Mihelj Plesničar (Ljubljana)

800 years later: the dawn of *magna data*?

16.30 Diskusija

John Hudson, profesor zgodovine na Univerzi St. Andrews (VB) in profesor prava na Pravni fakulteti Univerze Michigan (Ann Arbor); avtor dela *The Oxford History of the Laws of England, Vol II., 871-1216*, (2012) in soavtor uvodne študije k tretji, prenovljeni, izdaji klasičnega dela Jamesa C. Holta, *Magna Carta* (Cambridge UP, 2015).

Gernot Kocher, em. Univ. Profesor dr.dr.h.c. Pravne fakultete Univerze v Gradcu; pravni zgodovinar, avtor dela *Zeichen und Symbole des Rechts* (Munich, 1992) in soavtor dela *Österreichische Rechtsgeschichte: Von den Anfängen bis zur Gegenwart* (več izdaj).

dr. Andrej Nared, zgodovinar, namestnik direktorja Arhiva Republike Slovenije, avtor razstave in spremljajoče strokovne publikacije *Kranjski deželni privilegiji (1338-1736)* (2008) in znanstvene monografije *Dežela – knez – stanovi: oblikovanje kranjskih deželnih stanov in zborov do leta 1518* (2009).

Milos Vec, profesor evropske pravne in ustavne zgodovine na Pravni fakulteti Univerze na Dunaju; soavtor *Paradoxes of Peace in the 19th Century Europe* (Oxford UP 2015), dolgoletni sodelavec na Max Planck Inštitutu za evropsko pravno zgodovino v Frankfurtu; od leta 2012 vodi znanstvenega projekta 'Außergerichtliche und gerichtliche Konfliktlösung' (LOEWE).

Veronika Fikfak, (PhD, Oxon), *Fellow and Lecturer in Law* na Homerton College, Cambridge ter *Affiliated Lecturer in Law* Pravne fakultete Univerze v Cambridgeu; med letošnjimi objavami »English Courts and the 'Internalisation' of the European Convention of Human Rights? – Between Theory and Practice« in *5 UK Supreme Court Annual Review, 188-222 [2015]*

Bojan Bugarič, profesor upravnega prava na Pravni fakulteti Univerze v Ljubljani, gostujoči raziskovalec na de Gunzburg Center for European Studies na Harvardu v 2014/15; avtor »Law and development in Central and Eastern Europe: neoliberal development and its problems« v *Law and development of middle-income countries* (Cambridge UP, 2014).

dr. Samo Bardutzky, raziskovalec na Pravni fakulteti Univerze v Kentu (VB) v okviru projekta »The Role and Future of National Constitutions in European and Global Governance«; po zaključenem doktorskem študiju na Pravni fakulteti UL je postdoktorski študij nadaljeval na Pravni fakulteti Univerze v Michiganu (Ann Arbor).

Mojca Mihelj Plesničar (MSc, Oxon, PhD, Ljub.) docentka in raziskovalka na Inštitutu za kriminologijo Pravne fakultete Univerze v Ljubljani; avtorica razprave v *Možgani na zatožni klopi: nevroznanost, kazensko pravo in kriminologija* (IKPF, Ljubljana 2015) in avtorica številnih znanstvenih člankov s področja kriminologije in kazenskega prava.

Angleška Magna Carta iz leta 1215 uživa v politični in pravni zgodovini idej v svetovnem merilu ikonični status, pa čeprav v tem letu ni pričela formalno veljati in že prenovljeni verziji iz leta 1216 in 1217 nekaterih pomembnih določb ne vsebujeta več (npr. o svetu 25 baronov). Prav tako tudi njena vsebina v precejšnji meri ni bila nova, saj je neposredno temeljila na še starejšem privilegiju vladarja Henrika I. plemstvu in na privilegiju mestu London. Novi vladar Magna Carta dokončno potrdi šele 1225, in sicer v jeziku višjega anglo-normanskega plemstva, še najbližjega stari francoščini, v katerega je bilo takoj prevedeno tudi njeno prvotno latinsko besedilo. Kljub temu pa v klasičnih učbenikih ustavne zgodovine in primerjalnega prava po svetu že desetletja srečujemo oznake, da predstavlja Magna Carta iz leta 1215 najstarejši temelj svoboščin vsakega svobodnega Angleža, če ne že kar modernega koncepta univerzalnih človekovih pravic in svoboščin. Malo je znano, da ima v svojem času na evropskem kontinentu vrsto vzporednic, med katere lahko štejemo tudi listine svoboščin z današnjega srednjevropskega prostora (npr. štajerski Georgenberški privilegij iz leta 1186).

Eden od glavnih vzrokov za utrditev takšnega »mita o kontinuiteti« veljave tega dokumenta (James C. Holt), dodali pa bi lahko tudi mita o izvoru, je bilo dejstvo, da je ob buržoaznih revolucijah po Evropi postal ravno angleški politični sistem, s parlamentom kot zakonodajalcem v svojem jedru, vzor porajajočim se političnim ureditvam Francije in preostale Evrope kot tudi Združenih držav Amerike od konca 17. stoletja naprej. Ena bistvenih razlik med angleško ureditvijo in ureditvijo omenjenih držav pa je, da so slednje temeljna načela lastnih ureditev skupaj z opredelitvijo temeljnih človekovih pravic uredile v ustavi *kot* enotnem pisanem dokumentu, ki, sledeč učenju racionalistične naravnopravne šole, izčrpno vsebuje vsa temeljna načela in pravila pravne ureditve države. Po drugi strani se angleška ureditev takšnemu izčrpnemu kodificiranju vztrajno upira, pri čemer kot najstarejši angleški dokument ustavnega ranga vsaj od dokončne prevlade parlamenta konec 17. stoletja obvelja prav Magna Carta, natančneje tisti »členi« (Blackstone) različice iz leta 1297, ki jih parlament v moderni dobi ni izrecno derogiral. To je verjetno tudi najlepša ponazoritev tiste vrste pojmovanja prava, po katerem, paradoksalno, ikonično mesto ne pripada nekemu začetnemu, v sebi zaključenemu besedilu z avtonomno formalno veljavo, pisanemu v obliki abstraktnih in splošnih norm, pač pa pojmovanju prava kot interpretativnemu procesu, v katerem imajo glavno vlogo sodišča.